

Важливими шляхами підвищення мотивації учнів з відповідними (характерними) віковими особливостями і студентів різного віку є: застосування інформаційних технологій та інноваційних підходів у навчанні, індивідуалізація та диференціація навчального процесу, розвиток творчих здібностей студентів, стимулювання їхньої самостійної роботи, впровадження евристичного навчання на заняттях. Засобом підвищення інтересу та одним із прийомів формування мотивації є наочність, яка сприяє кращому запам'ятовуванню матеріалу. Створення онлайн-курсів, залучення студентів до участі у науково-дослідних проектах, використання різноманітних ігрових технологій позитивно впливає на формування у студентів інтересу до навчання в цілому, забезпечує якісну підготовку майбутніх фахівців. Безперечно, високий професіоналізм викладача, доступність і змістовність запропонованого навчального матеріалу, вміння зацікавити учнів впливає на результати у навчанні, сприяє підвищенню мотивації навчання.

Ефективність навчання залежить від мотивів, які спонукають учня будь якого віку до активності і визначають її спрямованість. Якщо у учня відсутній потяг до знань і він не проявляє інтелектуальної активності, то на хороші результати навчальної діяльності сподіватися не варто. Ні оптимальні умови до навчання, ні оснащення необхідними технічними засобами, ні викладання навчального матеріалу висококваліфікованим досвідченим викладачем не забезпечать належної успішності без спрямованої навчальної мотивації, яка постійно змінюється (потреби і смисл навчання для учня, його мотиви, цілі, інтереси, ціннісні орієнтації, ідеали, емоції тощо). Класифікація мотивів є одним із найбільш складних і дискусійних питань. Усі ці мотиви не існують окремо, а перебувають у складному поєднанні і взаємозв'язку. Мотивація навчальної діяльності учнів постійно розвивається відповідно до змін їх установок, інтересів, розвитку здібностей. Завдання викладачів – стежити за цим процесом і за потреби коригувати його.

Література:

1. Волянчук А. Мотивація як фактор підвищення навчальної успішності молодших школярів / А. Волянчук // Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. – 2020. – Т.1. – № 27. – С. 241-245.
2. Макаревич О. Мотивація як підґрунтя дій особистості / О. Макаревич // Соціальна психологія. – 2006. – № 2 (16). – С. 134–141.
3. Перетятко Л., Юдіна Н. Порівняльне дослідження мотивації студентів навчальних закладів різного рівня освіти / Л. Перетятко, Н. Юдіна // Психологія і особистість. – 2019. – №2. – С.148 – 164.

Сєдойкіна Т.М.

***Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»***

м. Харків, Україна

e-mail: tanya-sed@ukr.net

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОГО ТЕКСТУ У ВИКЛАДАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ

Навчальний текст відіграє значну роль у вивченні іноземної мови. Цікаві за сюжетом та з різноманітною тематикою тексти сприяють розширенню мовних знань

іноземців, розвитку комунікативно-мовленнєвих навичок, спонукають до подальшого мовленнєвого спілкування.

Обирати і презентувати тексти, вправи і завдання потрібно з врахуванням рівня мовної підготовки іноземних студентів. На початковому етапі вивчення української мови доцільне використання адаптованих навчальних текстів на теми повсякденного спілкування: "Знайомство", "Родина", "Університет", "Група", "Гуртожиток", "Місто", "Транспорт", "Відпочинок", "Спорт" та інші. Навчальні тексти дають можливість познайомити студентів з лексикою різних мовленнєвих ситуацій, а також закріпити засвоєння матеріалу основного підручника за всіма видами мовленнєвої діяльності: навик сприйняття української мови на слух, читання, переказ, діалог, бесіда, дискусія, міні переказ, моделювання власної розповіді на основі прочитаного.

Основу навчальних текстів повинні складати відомі студентам лексичні одиниці та засвоєний граматичний матеріал. Використання лексичних повторів сприяє розвитку зв'язного мовлення, запам'ятовуванню і автоматичному використанню семантико-синтаксичних ознак вивчених структур, виробленню навичок успішної комунікації на запропоновані теми.

Передтекстові завдання спрямовані на усунення смислових та мовних труднощів розуміння тексту і одночасно на розвиток навичок та умінь читання. У передтекстові завдання виносяться актуальні для розуміння тексту слова, що раніше не зустрічалися в мовній практиці студентів, і їх переклад.

Післятекстові завдання припускають перевірку розуміння прочитаного, створюють можливості для використання типових лексико-граматичних конструкцій в усному та письмовому мовленні студентів. Запитання з відповідями "Так" чи "Ні", запитання з розгорнутими відповідями, тестові завдання на вибір правильної відповіді з декількох запропонованих, відновлення логічної послідовності речень дозволяють визначити рівень розуміння студентом інформації, поданої в тексті.

Навчальні тексти викликають інтерес у іноземних студентів, сприяють бажанню висловити свої думки про ту чи іншу подію, певну ситуацію, тобто є приводом для бесіди. Читання навчальних текстів дає можливість іноземцям поступово розширити словниковий запас, сформувавши потенційний словник.

Основне завдання викладача української мови як іноземної полягає в тому, щоб максимально використати матеріал навчального тексту для розвитку граматичних і стилістичних навичок і умінь студентів, підготувати їх до монологічного висловлювання та природного спілкування.

Література:

1. Беценко Т. П. Лінгвокультурологічний аналіз художнього тексту на уроці літератури. Вивчаємо українську мову та літературу. 2016. No19/21 С. 8 – 10.
2. Лукин В. А. Художественный текст: Основы лингвист. теории и элементы анализа. – М.: Осъ-89, 1999. – 192 с.
3. Мацько Л. Лінгвокультурологічний аналіз художнього тексту. Культура слова. 2011. Вип. 75. С.56 – 66.
4. Степанишин Б.І. Стратегія і тактика в літературній освіті учнів: Роздуми старого методиста-словесника, або Від „альфи” до „омеги” у викладанні рідного письменства в школі. – К.: Веселка; Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. – 191 с.
5. Швець Г.Д. Моделювання навчального тексту: термінологічний та методичний аспекти / Г.Д.Швець // Науковий часопис національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія 5. педагогічні науки: реалії та перспективи. – Випуск 58. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова. 2017. – С.170 – 178.